

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Борис Кирилов Сергинов

за кандидатурата за образователна и научна степен „ДОКТОР“ в
департамент „Дизайн“
Нов български университет, София
на Руслан Лозев
шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

и документите представени за присъждане на научна и образователна степен „доктор“ по научна специалност „Изобразително изкуство“ шифър 8.2

1. Актуалност и научна значимост на дисертацията представена за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“

Разработваната тема конкретизира като обект на научното изследване появата и значението на критичния дизайн в съвременното изкуство, цели да проучи процесите свързани с възникването и развитието, както на съвременния критичен дизайн, така и на отношенията дизайн – критичност – изкуство в полето на изобразителното изкуство. Анализират се старателно подбрани образци, като в историографската част на изследването се проучват, изясняват и систематизират процесите свързани с дизайна и критичните тенденции в съвременното изкуство, предпоставките за неговата поява, неговото развитие, както и влиянието и значението му в контекста на изобразителното изкуство като цяло. Както пише Лозев „Тази докторската дисертация цели да диагностицира и анализира актуални проблеми характеризиращи дизайна и съвременното изкуство през XXI век. От цялото многообразие, са изследвани явления, които представят критичен завой в културната продукция, реагираща на протичащите процеси. Установеният „критичен завой“ в дизайна е най-актуалната тема за дисциплината. Голяма дизайнерска общност представя дизайна, като критичен акт. Този критичен дизайн цели да демонстрира потенциала му, като поставя критични цели, да се ангажира с теми, чрез които да генерира радикални алтернативи и да създава чрез продуктите си политическа, културна и социална опозиция, насочена към мейнстрийм дизайна. Той се противопоставя на изключителността на изкуството и неговата критика и поддържа своята основна принадлежност към традициите на дизайна.

Дизайнерската професия се развива и търси начини да работи извън ограниченията на обслужващата индустрия. Тази актуална за дизайна посока все още не е изследвана в България.”

Специално внимание е отделено на дизайн произведения, при които синтезът между съвременно изкуство и съвременен критичен дизайн е толкова силен, че те не биха могли да се разглеждат отделно едни от други.

Документите и доказателствата представени и изготвени защитават тезата, че задълбочено изследване на връзката между съвременно изкуство и дизайн техники в територията на изобразителните изкуства не са правени досега. Руслан Лозев пише: „Свободните дизайн практики на студенти, алумни и преподаватели от Дизайн Департамента на НБУ, възникнали като маргинални, могат да бъдат определени като Критичен дизайн. Те се противопоставят на изключителността на изкуството и неговата критика, и поддържат своята основна принадлежност към традициите на дизайна. Тези критични практики съдържат потенциал да разширяват границите на дизайна като дисциплина. Те се ангажират с теми, които генерират радикални алтернативи и чрез продуктите си създават политическа, културна, и социална опозиция, като критика на средата, в която е възможен мейнстрийм дизайна.

Съвременното изкуство е генерично изкуство, развило се на базата на концептуалното изкуство. Концептуалното изкуство отваря категорията на генеричното изкуство в разширената област, нова версия на изкуство, която потенциално обхваща всички други изкуства като вече неспецифични. Описвайки съвременното изкуство като приложно такова се посочва, че процедурите, които концептуалните художници прилагат за отделяне на концепцията от нейното изпълнение, позволяват приложното изкуство и дизайна да навлязат в артистичната му практика.” Може да се каже, че огромното мнозинство от информацията засягат монографични теми, но обобщаващите изследвания с поглед към цялостната структура на процесите, протичащи в изкуството на дизайна от подобна гледна точка са рядкост. Предложеният за рецензия докторантски труд е фокусиран върху опита да се обобщи като модел за изследване една ситуация, която до голяма степен е характерна за централноевропейските и американски условия, като засяга частично и някои специфични аспекти на процесите засягащи дизайна които протичат в България.

Работата по доктората се базира върху един интердисциплинарен поглед към проблематиката, като съчетава изкуствоведски, културологични, социологически и др. гледни точки и изследователски методи, като сравнителен анализ и метода (Вьолфлин) успешно прилаган при изследване на пластичните изкуства.

Като цяло представеният за становище текст е научно плътен и в него читателят диша следвайки логиката на изложение, той получава представата за един творчески, артистичен и структуралистки подход.

2. Приноси

Работата на докторанта по темата показва, че научноизследователският подход е основателен при работа върху конкретния проблем. Разработваната тема конкретизира явления и си поставя ясни цели, задачи и има съответните научно – приложни приноси:

1. Дисертационният труд е първо по рода си теоретично изследване на нововъзникналите и бурно развиващи се дизайн практики под обобщаващото ги понятие Критични дизайн практики.

2. Въвежда Критичния дизайн в понятийната система на дизайна в България.

3. Идентифицира практиките, под името „Критичен дизайн“, развиващи се в академичен контекст на Нов български университет.

4. Теоретично са изследвани, открити и класифицирани структури. Изясняват се техники, методи и подходи на работа в разнообразна гама от нетрадиционни примери за дизайн. С теоретизирането на критичната практика се установява интелектуалното съдържание на дизайна.

5. С въвеждане за обсъждане на термина Деструктивен дизайн е очертано ново поле за бъдещи изследвания в областта на дизайна.

6. Това изследване е принос не само за българския дизайн и НБУ, но и принос към науката за дизайн. Въвеждат се Критичните деструктивни дизайн практики на НБУ в международния дискурс, които допринасят не само за разширеното разбиране за дизайна, но и за престижа на департамент „Дизайн“ на НБУ.

7. Тезата прави задълбочен опит за разбиране на произхода и изясняване на феномена „Съвременно изкуство“.

8. В тезата се изследва съвременното изкуство като „пост-концептуално“, а концептуалното изкуство е условие за производство и приемане (легализирането) на съвременното изкуство.

9. Тази теза е принос към интерпретацията на концептуалното изкуство от актуалната гледната точка на днешния ден и е разгледано като влияние върху съвременната художествена практика.

10. Тезата въвежда рамка от специфични условия за производство и приемане на съвременното изкуство в цялото му разнообразие. Установява, че тези специфични условия позволяват практиката на концептуалните артисти и на съвременните артисти да се разшири в „полето на дизайна“. Да ползва дизайна като ресурс в своите концептуални практики.

11. Тезата разглежда работата на артистите в общото широко поле между изкуството и дизайна, като успешна и за двете дисциплини, и оборва разпространеното клише, че само дизайнът разширява своите граници, работейки в полето на изкуството. Разглежда това общо споделено пространство като „разширено поле“ на живописиста.

12. Изследва като инструменти за проектиране, дизайн на иновативни материали и системи.

Настоящото изследване запълва съществуващия дефицит на разработени трудове в рамките на българската изследователска и научно-творческа среда, изследващи проблема за връзката между концептуално изкуство и критичен дизайн в полето на съвременното изкуство.

В този смисъл работата на докторанта обогатява с понятия разбирането за изкуствоведски, културологични, социологически и други гледни точки, както и обогатява с нови понятия разбирането за изследователски метод и подход към изследването на дизайна.

3.Налице са както следват:

Дисертационният труд съдържа: увод, седем глави, заключение, библиография, приложения, научни приноси с общ обем от 161 стр., включени са общо 61 изображения, подкрепящи теоретичното изследване.

Авторефератът правилно отразява съдържанието на докторантския труд

- . Изследването както и проучвателната дейност са лично дело на докторанта
- . Докторатът е добре структуриран логически и представя целите и задачите на изследването
- . Хипотезата на докторанта и формулираната цел са защитени
- . На лице са и горе изброените приноси на докторантския труд

4.Заключение:

Оценявам научните качества и приноси на докторантския труд, неговата обществена, социална, научна и творческа значимост, личният принос на докторанта и практическата полезност и актуалност на изследвания проблем, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на образователна и научна степен „Доктор“ на Руслан Лозев по шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

25.01.2021 г.
гр. София

Становище
(проф. д-р Борис Сергинов)